

ko je gore navedeno. To je međutim očito nerazumijevanje i tradicija i ove konstrukcije o kojoj sam dosta napisao u Službi Božjoj VIII, 1, str. 48, NB 105. Konstrukcija je ista kao »pono librum in mensa.«

135. In Christo quiescentes — koji se u Kristu upokujuju.« Tu je Dr. Šagi očito krivo shvatio particip u kršćanskoj liturgici i u crkveno latinskom jeziku. Njega su bolje od Dr. Šagija pogodili Francuzi u svom odobrenom tekstu i preveli: »a tous ceux qui reposent dans le Christ«, pa i Slovenci koji su napisali: »Te in vse, kateri počivajo v Kristusu...«

Što se ostalih stvari tiče držim da sam već dosta opširno i iscrpno odgovorio u svom prijedlogu.

o. R. Grafenauer

»A SADA SU SAMI KRIVI!«

Cinjenica je: današnja Evropa nema toliko duhovnih zvanja, koliko bi ih trebala imati. Nekada košnica duhovnih zvanja, danas ona nije u stanju podmiriti potrebe redovite duhovne postave i svojih karitativnih ustanova. Iza II Svjetskog rata održavaju se cijeli kongresi na temu, kako doći do duhovnih zvanja. Jedan od rezultata takvih kongresa je i taj: ne dopustiti da i jedno duhovno zvanje propadne. »Wir gehen zu Ende!«, reče jedna redovnica za svoju kongregaciju. Tko god pređe preko državne granice i povede razgovor o prilikama u Crkvi na Zapadu, naletjet će na starozavjetnu tužaljku o nestašici duhovnih zvanja. Istini treba pogledati u oči: Crkvi se spremaju crni dani, ne okrenu li se prilike u tom pogledu na bolje!

I izvan Evrope potrebe su za duhovnim zvanjima horrendne. Nek je spomenuto samo jedno područje: Latinska Amerika. Ima ljudi, koji ne osjećaju gdje se vode i da se vode najžešći »bojevi Gospodnji«. Sjetimo se, na primjer, akcije »Adveniat« i njezine ideologije ovoga adventa, prilikom njene sedme godišnjice!

Čas jedna, čas druga zemlja proživljava teške dane i godine. Narodna poslovice veli: »Redom ide rđa po juncima!« Zašto je tako, sam dragi Bog zna. Naše je uzdahnuti: »U ruke Božje!«

Nije nikakvo čudo, što se u momentima apokaliptičkih konja i konjanika Crkve i biskupi potpomažu, svaka od njih pruža kao pomoć što ima. Nijedna od brojnih Crkava Božjega naroda nije izuzeta od kušnji i nevolja svake ruke. Iluzionistička je predodžba, da Crkve ili biskupije starih kršćanskih naroda ne mogu imati svojih problema, kao što je problem nestašice duhovnih zvanja, i da im to treba kao prigovor natrljati na nos; povrh toga njihovoj se molbi treba oglušiti.

Apostol je Pavao u svoje vrijeme, gdje je god došao, kupio milostinju za matičnu Crkvu u Palestini, to jest u Jeruzalemu. Obraćeni iz paganizma mogli su se čuditi, da ona Crkva, koju je zapravo Isus osnovao, gdje je Isus živio i radio, stoji na slabim nogama i da joj treba pomoći. I pomagali su joj. Apostol je marljivo slao milostinju u Jeruzalem. Iz Palestine, osobito iz Jeruzalema, krenuli su apostoli i bezbrojni Isusovi učenici u široki tadašnji svijet, a u obrnutom smjeru kretala se karitativna akcija Crkvi u Palestini. Kršćane prvoga stoljeća čekalo je jedno, mnogo veće razočaranje: propast Jeruzalema 70. godina iza Krista.

Postoje svakako prave misije, ali postoji i prava duhovna pastva. Traže se poslanici za oba područja. A što se tiče poslanika, spiritus spirat, ubi vult. Šteta, što u nas nema misijske teologije..., pa da iza svršenih priprava za misijski rad svršeni misionar direktno krene na svoje područje, bez gubitka vremena i učenja suvišnih stvari, i ukapanja u posredničke institucije.

Postoji svakako hierarhijska služba i odgovornost u Crkvi, ali postoji i privatna inicijativa »agenata« i »agentica«, »gospode i gospođa«, oko buđenja zvanja za ženske kongregacije u domovima i u stranom svijetu, već prema tomu, kako se komu sviđi. Glavno je - duhovno zvanje, realna nakana i velikodušno srce, prema općim crkvenim kriterijima. Rješenje problema rada između hierarhije i privatne inicijative ne leži ni u sudaru ni u njihovu razlazu, nego u razumijevanju velikih crkvenih potreba, pomirenju ekstrema i simbiozi. Ako u tom pogledu još nije očevidna »zlatna sredina«, treba na tom poraditi, ne bi li se našla. Možda to uopće nije teško. Tada treba pozdraviti odbacivanje svega onoga što nije Božje, što nije crkveno poimanje svećeništva i redovništva, — treba dalje odba-

citi sve ono što miriše na dolar, na marku na visoki standard, na spiritus immundos, — treba odbaciti dolarsku i markašku pastvu i misije, i sve skupa i svako napose.

Znamo, da su u katoličkoj Crkvi ženski redovi i kongregacije elitne čete, kao što su to i muški redovi i kongregacije. Njihova pravila potvrđena su od sv. Stolice. Ona nad njima preko domaćih Ordinarija i posebnih delegata bdije. Osim duhovnih djelatnosti bave se školom, socijalnim djelatnostima, bolesnicima, karitativnim radom... Vrata su njihova otvorena svima. Prirodno je, da na ta otvorena vrata uđu domaće kćeri i domaći sinovi. Isto je tako prirodno, da domaći ljudi u prvom redu šalju svoje kandidatice i kandidate u domaće redove i kongregacije.

Redovnice primaju u svoje redove kandidatice, koje osobno poznaju ili na bazi preporuke, većinom svećenika, župnika. Nekad to ide lakše, nekad teže, nekad nikako. Takav je život. Samo se po sebi razumije, da će svećenik, koji ima kandidatice za redovnički život, pokušati na ona samostanska vrata, gdje se nada najmanjem otporu i gdje se ne nada, da će biti olako iza nekog vremena vraćena kući, a da nitko ne može pogoditi, zašto se ta kandidatice vratila kući. I vraćanje seminaraca i vraćanje redovničkih kandidatice ne djeluje dobro na duhovnu pastvu. To svećenici žele svesti na najmanju mjeru. Jedan mi je župnik pripovijedao, da ima desetak, tako nekako, vraćenih kandidatice. A ne zna, zašto su se vratile. Tako stvar stoji u homogenih seljačkih župa. Kod gradskog svijeta toga problema prilikom vraćanja kandidatice nema.

Nađe li se koji svećenik pred poluzatvorenim vratima, a ima nekoliko duhovnih zvanja na raspolaganju, nije nikakvo čudo, ako se obrati u svojoj nevolji na onu stranu, gdje mu se pruža najmanji otpor, bilo da se radi o kongregacijama u zemlji ili izvan nje. Osim toga to je akcija ni na čiji način. Nikad takve osobe ne bi makle od svoje kuće, da im duhovno zvanje nije probudeno i usmjereno u otvorena vrata. Najbolje je, ako je moguć razgovor, dijalog između svećenika i samostana pri primanju i prvim koracima kandidatice redovničkog zvanja.

Iza Drugog svjetskog rata izašla je iz štampe knjiga: »Da li je Francuska misijska zemlja?« Mnogo se ljudi nad njom zamislilo, jer se takvo pitanje moglo za svaku zemlju postaviti. Razlika između misijskih zemalja i starih kršćanskih zemalja sve se više gubi. Što znači, ako u jed-

noj staroj kršćanskoj zemlji ima više onih, koji ne vjeruju, nego li onih koji »još« vjeruju? Dodajmo tomu poplavu poroka, dodajmo kulturu punu okrutnosti i seksa. Tako kaže Konstutacija o Crkvi (Split 1967, točka 23): »Zato svim silama moraju (biskupi-op. moja) pribavljati misijama ne samo radnike za žetvu, nego i duhovnu i materijalnu pomoć, ili neposredno sami ili potičući vjernike na revnu suradnju. Biskupi, napokon, u općoj zajednici ljubavi neka rado pružaju bratsku pomoć drugim Crkvama, osobito susjednim i potrebnijim, prema časnom primjeru stare Crkve«. Prema tomu, slanje duhovnih zvanja u susjedne biskupije treba preporučiti, akoju pozitivno pratiti i razviti, a nipošto radi ljudskog elementa u Božjem narodu politički je vrelom vodom. Nervozne ideje nikom ne koriste. Jeste, moramo biti oprezni i pažljivi, ali to vrijedi za svakoga. Vidici ovoga problema međusobnoga pomaganja susjednih biskupija idu mnogo dalje od »besplatnih stipendija«, idu u visine ustanove »Caritas-a internationalis-a!« Hic Rhodus! Imadne li tkogod volju iskopati iz zemlje bojnu sjekiru, nek se sjeti točke 27. navedene Konstutacije: »Biskup, poslan od Oca obitelji, da upravlja njegovom obitelji, neka drži pred očima primjer Dobroga Pastira, koji je došao ne da bude služen, nego da služi i da za ovce dađe svoj život. Uzet između ljudi i podložan slabostima, može se žalostiti s onima koji griješe iz neznanja ili zablude. Neka ne izbjegava saslušati podložnike (razmakao slova pisac članka), za koje se brine kao za pravu svoju djecu i potiče ih da žive s njim surađuju. Budući da mora za njihove duše dati račun Bogu, neka molitvom, propovijedanjem i svim djelima ljubavi ima brigu za njih kao i za one koji još ne pripadaju jednom stadi, a koje neka smatra da su mu povjereni u Gospodu. Budući da je on kao i apostol Pavao svima dužnik, neka bude pripravan da svima propovijeda Evanđelje i potiče svoje vjerne na apostolsku i misionarsku djelatnost. Vjernici pak moraju pristajati uz biskupa kao Crkva uz Isusa Krista i kao Isus Krist uz Oca, da sve stvari budu u skladu i jedinstvu i rastu na slavu Božju«. Citiramo još točku 28: »Kako čovječanstvo danas sve više ide za civilnim jedinstvom, ekonomskim i društvenim, to više treba da svećenici, sjedinjujući svoju revnost i svoj rad pod vodstvom biskupa i Pape, uklanjaju razlog za podijeljenost, kako bi se cijelo čovječanstvo dovelo u jedinstvo

Božje obitelji«. Tenor je konstitucije o Crkvi, kao da je cijela Crkva jedna biskupija. Kad čitamo ovo izjednačenje između apostolske i misionarske djelatnosti, treba požaliti što još nemamo izrazito misijske ustanove.

Naš kontinent ima tešku i krvavu povijest. Velikih je ideja bilo na pretek, ali velikih poteza mnogo manje. Crkva se nije mogla ograditi od Evrope, popeta u bjelokosni toranj i kroz durbin gledati što se okol-naokolo sve ne dešava. Da je feudalni duh u Crkvi tamo u srednjem vijeku bio barem razumljiv, pojavom kapitalizma i socijalizma izgubio je svaki smisao. Naopaki filozofski sistemi, zloraba pozitivnih znanosti kolonijalizam i šovinizam, građanski i međunarodni ratovi, svjetski ratovi, hladni ratovi... učinili su svoje: izazvali dekadansu duhovnih zvanja. Ljudi su izgubili nerve, osobito za ono apsolutno, vječno, transcendentno. Još uvijek cvate na Zapadu književnost, ali filozofija nikako. Živi se od povijesti filozofije...! Životari se izbjegava se odgovornost, javnost. Kultivira se mišja rupa, beznačajnost. Pisanje kao što je ovo: »Naši ljudi odlaze najviše u Evropu, stare katoličke zemlje i narode, koji su nekada imali dosta zvanja, a sada su sami krivi, što ih nemaju«! Tko se bavi izricanjem povijesnih osuda, slobodno mu bilo. O tomu se međutim ne radi, nego o volji, hoćemo li ili nećemo braći u nevolji pomoći i, svakako, kako ćemo pomoći, da sve klapa, kako treba.

Kraj ovih i tolikih drugih činjenica, koje su u cijeloj Evropi utjecali na zamah materijalizma, tehnicizma i religioznog indiferentizma, zaista je krajnje infantilno ustvrditi, da je manjku na duhovnim zvanjima kriv visoki standard. Na zvanja ne djeluje ni imati ni neimati po sebi, neko ako imamo, da onim što imamo, raspolažemo po Božjim i ljudskim zakonima. A standard još uvijek nije bogatstvo, da bi se mogla primijeniti parabola o devi. Da se nije na Zapadu, na primjer u Kölnu, vodilo računa o standardu sjemeništara, kojega već kod kuće imaju, bila bi sjemeništa još praznija, a nevolja s nestašicom u duhovnim zvanjima još veća. Ne bi trebalo zaboraviti, da je standard podloga za kulturne djelatnosti. Raja ne stvara kulture.

Po toj logici, — standard je kriv, što nema zvanja, — moglo bi se dokazati, da kod nas ima zvanja zato, što u sjemeništima, samostanima i župama imamo nizak ili niži standard života. Nije poznato, da je ijedan kandidat sveće-

ništva kazao, da ga je u sjemenište ili u duhovno zvanje privukao niski standard kod crkvenih institucija. Kandidati jednostavno očekuju normalan život u sjemeništu, a pripravnici su na sve razumne žrtve, na sustine et abstine.

Pa kada se uz nerazumijevanje općih potreba Crkve, napose one na Zapadu, od koje smo primili kršćanstvo i kulturu, mnogo puta i misionarske poslanike i materijalnu pomoć, vrhunsku teološka djela i kršćansku umjetnost, na današnju generaciju katoličkoga Zapada baca krivnja za nestašicu duhovnih zvanja, prestaje razgovor. Zapad čuva depositum fidei. Zapad ga razvija za sebe i za nas i za sav svijet. Izbacimo iz svojih biblioteka teološka djela Zapada, pogotovo susjednoga Zapada, pa ćemo vidjeti, što će nam ostati?! Deplasirano je jednu eminentno crkvenu akciju najplemenitijih ciljeva nazvati svakojakim imenima.

Karavane idu svojim putevima, i kroz pustinju i kroz prašumu. Teško da će ih baciti u zabunu povici sa strane »eksport«, »import«, »trgovina mrtvim dušama«, »lov na njih«, »danak u krvi« i »janjičari«.

Dr Rudolf Römer

VIDICI

NEUZORANA LEDINA

(Nije sve zlo ni na današnjoj omladini)

Sigurno je današnja omladina, i u nas, jako daleko od idealnog kršćanskog tipa. Ne tužimo se na nju samo mi; sav je stariji svijet pun prigovora na njezinu adresu. Obijesna je, neobuzdana, raspuštena, preslobodna: ne štuje i ne respektira nijednog auktoriteta; samo da joj je uživanja, sporta, zabave, ljubakanja. Nemirna je i nesređena. Ima vrlo malo smisla za kakve više težnje. Apatična je prema svakomu filozofiranju. U religioznom je pogledu hladna i površna.

Tako je. To su činjenice, koje se ne daju nijekati: očima ih oko sebe gledamo svaki dan. I djecu je iz katoličkih obitelji, — drugo je pitanje, koliko je taj katolicizam stvaran i istinit, — zahvatila ili, barem, zarazila ta psihoza. Gubi se sve više iz života ideal djeteta, mladića, djevojke, o kojemu smo negda, stoljećima, tradicionalno, sanjarili. Nema više prostodušne, naivne, povjerljive djece, koju je Isus toliko volio. I mi svi s njim. Nema više ni plahih curica, koje bi se pri svakom susretu sa stranom osobom do ušiju zacrvenjele od stida i neprilike, pa bježale k mami ili za ogradu. Nema više ni čednih i pobožnih djevojaka, kojima je prva briga bila njihova djevojačka čast, a prvi princip u odnosu sa svijetom i sa društvom oprez i rezerva. Ni mladića više nema, koji